

2017 100 let od 2. července 1917 bitvy u Zborova

V sestavě 49. armádního sboru Ruské armády se 1. Československá, pěší, střelecká brigáda zúčastnila v 1. světové válce Kerenského ofenzívy v prostoru pod Zborovem. Brigáda se skládala ze tří pluků, které nesly názvy: 1. Mistra Jana Husa, 2. Jiřího z Poděbrad, 3. Jana Žižky z Trocnova. Brigádě velel ruský plukovník Trojanov. Československá brigáda čítala 3500 mužů, byla nedostatečně vyzbrojena a nedostatečně vybavena. Nastoupila proti 5 500 mužů Rakouské armády dobře vyzbrojené i vyzbrojené, hlavně kulomaty. Brigáda v ranních hodinách zaútočila na dobře vybudované rakouské zákopy a opevnění zvané Mogila. Prudkým útokem s vysokou bojovou odhodlaností v několika vlnách vyčistila tři zákopová pásma a splnila svěřený úkol. Na straně brigády padlo 185 mužů. Brigáda zajala 3 300 mužů z toho 62 důstojníků a 20 děl Rakouské armády.

Ve srovnání s celým průběhem 1. světové války toto 1. vystoupení naší Československé brigády nemělo žádný vojenský význam. Mělo však velký politický význam celoevropského dosahu. Na Zborovských plání byl počátek Československé republiky a konec Rakousko-Uherska v roce 1918 a konec Horního Uherska a počátek samostatné Slovenské republiky v roce 2003.

Malá historická koláž přímých účastníků bitvy k 10. výročí a našich politiků ke 30. výročí bitvy.

„Nepřátelské kulometry na nás střílejí ze tří stran, ale v pravý čas se za námi objevuje naše pěchota v čele s bratrem podporučíkem Čečkem. Podnikli jsme další útok, zákopy jsme dobili a jejich obránce jsme zajali.“

Hynek Kunčar

„Vedl jsem do útoku první polovici roty. Po dobytí druhé linie přišel ke mně bratr Čeček, velitel I. praporu a sdělil mi, že padl praporčík Nikiforof, abych převzal velení celé 3. roty.“

Alois Janotka

„Mnoho ruských úderníků se nechalo strhnout naším elánem. Nadšení bylo nepopsatelné. „Vperjet za svobodu našu i vašu!“ „Kupředu bratři! Hurá!“ Pot se z nás řine a na tváře nám usedá země zvířená výbuchy.“

Karel Voženílek

„Leželi jsme v záloze u Cecové a se zájmem jsme sledovali souboj houfnic s nepřítelem. Když naši prolomili druhou Rakouskou linii, přišel rozkaz: „Kupředu!““

Ladislav Kohout

„Před dráty nabíráme dech a hned zase do toho. Vlevo vidím 7. a 8. rotu. Bodla bratři se blýskají v slunci. Začal boj muže proti muži – Rakušani se vzdávají. Plšek zůstal s prostřelenou hlavou v prvních drátech.“

Josef Huml

„V druhých zákopech se nám vzdal rakouský poručík, byl to Čech. Když slyšel, že mluvíme česky, radil nám radostně: „Hoši, pospěšte si, ať se dostanete do třetích zákopů, než přijde říšskoněmecká posila!“

František Endler

„Když jsme šli ze zálohy do předních linií, potkávali jsme raněné bratry, kteří nám sdělovali, že přední rakouské pozice jsou dobyty a že je třeba rychlého doplnění a posil.“

Alois Grochmann

„Promíseni už také ruským vojskem, dostali jsme se až do nepřátelského lazaretu, v němž byli lehce ranění, kteří před námi utekli.“

Bohumil Orálek

„Proti nám stál plzeňský 35. pěší pluk. Byli v něm Češi a proto jsme na ně při útoku volali, že jsme československá armáda, aby se vzdali.“

Martin Vrba

„V noci nás vystřídaly ruské oddíly a my jsme odešli do zálohy 49. armádního sboru.“

Karel Majtner

Takto viděli bitvu u Zborova účastníci v roce 1927. Dnes jsou již zapomenutí; a i když tenkrát bitvu přežili nejsou již mezi námi. Co by nám asi zborovští hrdinové pověděli dnes?

K bitvě u Zborova se vyjádřili někteří naši politici v roce 1947 u příležitosti 30. výročí

bitvy.

Klement Gottwald – předseda vlády

„Bitva u Zborova vešla do Československých dějin jako den zrodu československé armády. ... Tyto tradice znovu ožily a plně se osvědčily v nejtěžších dobách našeho lidu, jež nastaly po útoku hitlerovského Německa na Československou republiku. ... Ke jménům Zborov a Bachmač se přidružila neméně slavná jména Sokolovo, Bílá Cerkev, Kyjev, Dukla, jako nové mezníky našeho zápasu o svobodu. A je jistě symbolické, že u Sokolova bojovali také mnozí vojáci od Zborova, mezi nimi sám velitel československého vojska v SSSR generál Ludvík Svoboda. ... “

Rudolf Slánský – předseda branného výboru

„Zborovská bitva má v dějinách našeho národa a státu dvojí historický význam. Ve Zborovské bitvě, po prvé od bitvy bělohorské, nastupuje do boje za zájmy našeho národa naše samostatná vojenská jednotka. ... Ruský lid tehdy před třiceti lety stál sám ještě před svým rozhodujícím bojem za úplné osvobození od svých vnitřních utlačovatelů. ... Zborov byl tedy jen počátkem slovanského bojového společenství. ... “

Armádní generál Ludvík Svoboda – ministr národní obrany - přímý účastník bitvy u Zborova

„Třicáté výročí památné bitvy československých legií u Zborova je příležitostí, abychom se znovu zamysleli nad zborovským odkazem i nad smyslem celého československého osvobozovacího boje v první válce světové. ... Zborov byl první jiskrou naděje a prvním vojenským krokem k odčinění třistaleté národní a politické nesvobody, již na nás uvalila nešťastná bitva na Bílé hoře. Jestliže 6. červenec 1915 profesor T.G. Masaryk vyhlásil v Ženevě otevřený politický boj Rakousku-Uhersku, pak bitva u Zborova byla vojenským činem a naplněním Masarykova boje a rozhodnutí. ... „

Zdeněk Fierlinger – náměstek předsedy vlády – velitel roty v bitvě u Zborova

Ještě dnes se mi vynořují jasné vzpomínky na zvlněné pláně haličské krajiny, ... na obzoru byly vidět obrysy městečka Zborova, rozstříleného dělostřelectvem. ... Naše brigáda ležela západně od Cecové, nepatrné a typicky ukrajinské vesnice, ... Naše brigáda dostala rozkaz vyrazit ze zákopů přesně v 9 hodin. ... Již k 11. hodině pronikly naše první oddíly až do třetí linie nepřátelského obranného postavení směrem k Travotlukům.“

Co nám po sto letech o bitvě u Zborova sdělí naši současní politici ?

11.10.2016 z dostupných pramenů sestavil: Npor. Petr Baubín – tajemník VSR AČR.